SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 27 päivänä joulukuuta 2019

1314/2019

Laki

hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 5 §:n 1 momentin johdantokappale, 10 §, 12 §:n 3 momentti, 13 §:n 1 momentti, 14 § ja 25 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 10 §, 12 §:n 3 momentti ja 13 §:n 1 momentti laissa 1174/2019 sekä 14 § osaksi laissa 926/2019, sekä

lisätään 3 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi ja lakiin uusi 10 a–10 c § seuraavasti:

3 §

Tukipalvelut

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Luonnollisen henkilön tunnistuspalvelussa henkilö voidaan tunnistaa myös sellaisella tunnistusmenetelmällä, joka sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 910/20146 artiklan mukaan kuuluu vastavuoroisesti tunnustettaviin sähköisen tunnistamisen menetelmiin. Tällöin luonnollisen henkilön tunnistuspalvelusta voidaan luovuttaa käyttäjäorganisaatiolle myös sellaisia henkilön yksilöiviä tietoja, jotka tunnistustapahtuman yhteydessä välitetään toisesta jäsenvaltiosta.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

5 §

Tukipalvelujen käyttö julkisessa tehtävässä

Seuraavat julkisen hallinnon viranomaiset ovat velvollisia käyttämään 3 §:n 1 momentin 1–4, 7 ja 8 kohdassa tarkoitettuja tukipalveluja sekä asiointivaltuuspalvelusta saatavaa tietoa henkilön toimivallasta laillisena edustajana, kun tukipalvelu on käytettävissä ja kyseistä tukipalvelua vastaavan itsenäisesti hankitun palvelun palvelusopimus on päättynyt, jollei viranomaisen ole teknisistä tai toiminnallisista tai kustannustehokkuuteen taikka tietoturvallisuuteen liittyvistä syistä välttämätöntä käyttää toiminnassaan tai sen osassa muuta palvelua:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

HE 32/2019
HaVM 12/2019
EV 59/2019

10 §

Valtuutusten ja muiden tahdonilmaisujen rekisteri ja rekisteröinnin edellytykset

Digi- ja väestötietovirasto pitää asiointivaltuuspalvelun tarjoamiseksi rekisteriä luonnollisten henkilöiden antamista sekä yhteisöjen ja yhteenliittymien puolesta annetuista, Digi- ja väestötietoviraston ennalta määrittelemistä asiointia koskevista valtuutuksista ja muista yksipuolisista tahdonilmaisuista. Digi- ja väestötietovirasto voi tarjotessaan asiointivaltuuspalvelua välittää myös muiden viranomaisten tallentamia ja rekisterinpitäjänä ylläpitämiä valtuutusta ja muita tahdonilmaisuja koskevia tietoja, jos näitä tietoja tallentava viranomainen on antanut sille luvan tietojen välittämiseen eikä toiminta vaaranna asiointivaltuuspalvelussa välitettävien tietojen luotettavuutta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun tahdonilmaisun rekisteröinnin edellytyksenä on, että tahdonilmaisun antaja tunnistetaan luotettavasti luonnollisen henkilön tunnistuspalvelua käyttäen tai muulla sellaisella tunnistusmenetelmällä, joka on tietoturvallinen ja todisteellinen. Lisäksi edellytyksenä on, että henkilön toimintakelpoisuus ja tarvittaessa toimivalta pystytään tarkastamaan 1 momentissa tai 9 §:ssä tarkoitetuista rekistereistä tai vastaavista ulkomaisista rekistereistä tai niissä oleviin tietoihin perustuvista, oikeaksi todistetuista asiakirjoista taikka muista toimivaltaa taikka toimintakelpoisuutta luotettavasti osoittavista asiakirjoista. Henkilön toimintakelpoisuutta ei tarvitse tarkastaa, jos tietoa ei ole saatavilla 9 §:ssä tarkoitetuista rekistereistä.

Tahdonilmaisun rekisteröinti voi perustua myös kirjalliseen valtakirjaan tai muuhun tahdonilmaisuun, jos asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ei ole syytä epäillä.

Digi- ja väestötietovirasto hyväksyy 2 momentissa tarkoitetut muut tunnistusmenetelmät kuin luonnollisen henkilön tunnistuspalvelun. Ennen sähköisten tunnistusmenetelmien hyväksymistä Digi- ja väestötietoviraston on kuultava valtiovarainministeriötä ja Liikenne- ja viestintävirastoa. Digi- ja väestötietoviraston on huolehdittava siitä, että hyväksyttyjen menetelmien käyttöä koskevat tiedot ovat maksutta saatavissa yleisen tietoverkon kautta.

Digi- ja väestötietoviraston on huolehdittava tallennetun tahdonilmaisun sisällön eheydestä ja että tahdonilmaisun hyväksymistä ja sitä edeltävää henkilön tunnistamista koskeva tieto pystytään yhdistämään tahdonilmaisun sisältöön.

10 a §

Tahdonilmaisun poistaminen rekisteristä

Edellä 10 §:n 1 momentissa tarkoitettuun rekisteriin tallennettu tahdonilmaisu poistetaan rekisteristä sen antajan tai valtuutetun pyynnöstä. Tahdonilmaisun poistamista pyytävän tunnistamisessa ja poistamisen edellytysten tarkistamisessa noudatetaan mainitun pykälän 2, 3 ja 5 momenttia.

Digi- ja väestötietovirasto voi ilman pyyntöä poistaa tahdonilmaisun rekisteristä tai väliaikaisesti estää tahdonilmaisua koskevan tiedon käytön, jos sillä on syytä epäillä, että tahdonilmaisu on rekisterissä virheellisin perustein. Digi- ja väestötietoviraston on ennen tahdonilmaisun rekisteristä poistamista kuultava tahdonilmaisun antajaa.

10 b §

Tahdonilmaisujen rekisteröintiin liittyvien tehtävien hoitaminen yhteispalvelussa

Sen lisäksi, mitä julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetun lain (223/2007), jäljempänä *yhteispalvelulaki*, 6 §:ssä säädetään yhteispalvelussa hoidettavista tehtävistä, Digi- ja väestötietovirasto voi antaa tahdonilmaisujen rekisteröintiin liittyviä avustavia tehtäviä yhteispalvelussa hoidettavaksi. Näihin tehtäviin voi kuulua:

1) tahdonilmaisujen rekisteröinti ja tämän lain 10 §:n mukaisten rekisteröinnin edellytysten tarkastaminen tarvittaessa lisäselvityksin;

2) tahdonilmaisujen poistaminen rekisteristä tahdonilmaisun antajan tai valtuutetun pyynnöstä sekä tämän lain 10 a §:ssä tarkoitettujen rekisteröinnin poistamisen edellytysten tarkastaminen tarvittaessa lisäselvityksin;

3) tahdonilmaisujen rekisteröintiin liittyvät neuvontatehtävät.

Jos yhteispalvelun toimeksisaaja lisäselvitysten jälkeenkään ei voi tehdä rekisteröintiä tai rekisteristä poistamista pyynnön mukaisesti, sen on siirrettävä asia Digi- ja väestötietoviraston käsiteltäväksi.

Tämän lain mukaisia tehtäviä koskevassa yhteispalvelusopimuksessa voidaan poiketa yhteispalvelulain 5 a §:ssä tarkoitetusta toimeksisaajan kustannusten korvaamisesta. Sopimuksessa voidaan myös sopia, että asiointivaltuuspalvelun käyttäjäorganisaationa toimiva viranomainen osallistuu kustannusten korvaamiseen toimeksisaajalle.

10 c §

Menettely tahdonilmaisun rekisteröinnissä ja rekisteristä poistamisessa

Digi- ja väestötietoviraston tai yhteispalvelun toimeksisaajan on ilmoitettava tahdonilmaisun rekisteröinnistä ja rekisteristä poistamisesta tahdonilmaisun antajalle.

Jos tahdonilmaisun rekisteröintiä tai rekisteristä poistamista ei lisäselvityspyynnön jälkeenkään ole voitu tehdä rekisteröintiä tai rekisteristä poistamista koskevan pyynnön mukaisesti taikka jos tahdonilmaisun ilman pyyntöä tehty rekisteristä poistaminen on tahdonilmaisun antajan mukaan aiheeton, Digi- ja väestötietoviraston on tehtävä päätös asiasta ja ilmoitettava tahdonilmaisun rekisteröintiä tai rekisteristä poistamista pyytäneelle taikka ilman pyyntöä tehtyyn tahdonilmaisun rekisteristä poistamiseen tyytymättömälle päätöksestään ja mahdollisuudesta hakea siihen oikaisua.

Digi- ja väestötietoviraston on ilmoitettava ilman pyyntöä tehdystä tahdonilmaisun rekisteristä poistamisesta ja käytön estämisestä myös niille tahoille, jotka Digi- ja väestötietoviraston tiedon mukaan ovat luottaneet tahdonilmaisun olemassaoloon. Palvelutuotannossa käsiteltävien tietojen luovuttamisesta säädetään 14 §:ssä.

12 §

Tietojen käsittely palvelutuotannossa

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Digi- ja väestötietovirastolla on oikeus luonnollisen henkilön tunnistuspalvelua tarjotessaan luovuttaa henkilön käyttämää asiointipalvelua ylläpitävälle käyttäjäorganisaatiolle henkilön nimeä, henkilötunnusta ja sähköistä asiointitunnusta koskeva tieto, jos käyttäjäorganisaatiolla on lain perusteella oikeus käsitellä mainittuja tietoja. Digi- ja väestötietovirastolla on väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain 69 a §:n 1 momentin mukaista ulkomaan kansalaisen tunnistuspalvelua tarjotessaan oikeus luovuttaa henkilön käyttämää asiointipalvelua tarjoavalle käyttäjäorganisaatiolle henkilön tunnistamiseksi tarpeelliset tiedot, jos käyttäjäorganisaatiolla on lain perusteella oikeus käsitellä mainittuja tietoja.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

13 §

Palvelutuotannossa käsiteltävien tietojen säilyttäminen

Digi- ja väestötietoviraston on luonnollisen henkilön tunnistuspalvelussa ja ulkomaan kansalaisen tunnistuspalvelussa käsiteltävien tietojen rekisterinpitäjänä säilytettävä tun-

nistustapahtuman todentamiseksi tarpeelliset tiedot viisi vuotta tunnistustapahtumaa seuraavan kalenterivuoden alusta lukien.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

14 §

Palvelutuotannossa käsiteltävien tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi mitä 12 §:n 3–5 momentissa säädetään, palvelutuottaja voi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tukipalvelun käytöstä tallennettuja tietoja sille käyttäjäorganisaatiolle, jonka asiointipalvelun käytön tai muun asioinnin yhteydessä tiedot on tallennettu tai joka on ollut viestinvälityspalvelun avulla välitetyn viestinnän osapuolena, jos tiedot ovat käyttäjäorganisaatiolle välttämättömiä:

1) asiointipalvelunsa toimivuuden varmistamista tai parantamista varten;

2) asiointipalvelunsa tietoturvallisuudesta huolehtimista tai tietoturvallisuuteen kohdistuvien häiriöiden selvittämistä varten;

3) asioinnin yhteydessä tapahtuneen tietojen käsittelyn oikeellisuuden osoittamiseksi tai muutoin asiointia koskevien ongelmien selvittämistä varten.

Käyttäjäorganisaatio voi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa sen asiointipalvelun käytöstä tallennettuja tietoja sille palvelutuottajalle, jonka tukipalvelua asiointipalvelussa käytetään, jos tiedot ovat palvelutuottajalle välttämättömiä:

1) tukipalvelun toimivuuden varmistamista tai parantamista varten;

2) tukipalvelun tietoturvallisuudesta huolehtimista tai tietoturvallisuuteen kohdistuvien häiriöiden selvittämistä varten;

3) asioinnin yhteydessä tapahtuneen tietojen käsittelyn oikeellisuuden osoittamiseksi tai muutoin asiointia koskevien ongelmien selvittämistä varten.

Palvelutuottaja voi, jollei viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 tai 12 §:stä muuta johdu, luovuttaa tukipalvelun käytöstä tallennettuja tietoja:

1) henkilölle, jonka tukipalvelun käytöstä tai muusta asioinnista tiedot on tallennettu;

2) henkilölle, jonka puolesta joku on käyttänyt tukipalvelua tai muutoin asioinut;

3) yksilöityä tarkoitusta varten, jos henkilö, jonka tukipalvelun käytöstä tai muusta asioinnista tiedot on tallennettu, on antanut luovuttamiseen nimenomaisen suostumuksensa.

25 §

Tukipalvelujen kustannukset

Tukipalvelujen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset katetaan valtion varoista ja tukipalvelun käyttö on käyttäjäorganisaatiolle maksutonta pois lukien 3 §:n 1 momentin 4–6 ja 8 kohdassa tarkoitettujen palvelujen käyttö, josta palvelutuottaja voi periä käyttäjäorganisaatiolta maksun. Maksuista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

1314/2019

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2019

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Kuntaministeri Sirpa Paatero

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ ISSN 1455-8904